
Proposició de Llei de l'esport i l'activitat física de Catalunya

1. Introducció

El 18 de juliol de 2019, el BOPC va publicar una proposta de Llei, presentada pels grups parlamentaris JXCAT, ERC i PSC-Units, a iniciativa popular, per a regular l'esport i l'activitat esportiva de Catalunya.

2. Contingut

Aquesta normativa duu a terme diverses propostes relacionades amb l'administració esportiva (definició, finançament, potestat sancionadora, etc.), la pràctica esportiva, les entitats esportives i els principis rectors de l'activitat física de Catalunya, entre d'altres.

Pel que fa a les begudes alcohòliques, la proposició de Llei inclou dos articles que afecten aquests productes:

- El primer, l'Art. 85 sobre condicions d'accés a recintes esportius, prohibeix la introducció i venda (sota sanció molt greu) de tota mena de begudes alcohòliques en recintes esportius, llevat d'aquelles (considerades de baixa graduació) amb un 8% de alcohol o menys.
- El segon, l'Art. 104, prohibeix el patrocini esportiu a tot tipus de begudes alcohòliques sense distinció.

3. Condicions d'accés a recintes esportius (Art. 85.a)

El punt a) de l'Art. 85 estableix una diferenciació de productes en funció de la seva graduació alcohòlica, establint un llindar màxim per a la introducció i / o venda de begudes en 8 graus.

Segments per grau

Aquesta segmentació de begudes per grau en dos trams no respon, però, a cap consideració jurídica que justifiqui que per sota d'aquest llindar ens trobem davant d'una categoria de beguda alcohòlica "de baixa graduació" o d'alguna altra classe que expliqui i evidencii la conveniència d'establir un tracte legalment diferent.

En definitiva, el projecte de Llei no ha previst una raó normativa que permeti apreciar diferències rellevants entre productes amb 8 graus o més i entre aquells amb menor graduació alcohòlica.

Tractament diferenciat de productes

Aquesta diferenciació per productes fixada en 8 graus no s'ajusta a les definicions que ofereixen les diferents normes que regulen les begudes alcohòliques per a aquelles considerades com de baixa graduació.

Així, per exemple, el Reial Decret 678/2016, de 16 de desembre, pel qual s'aprova la norma de qualitat de la cervesa i de les begudes de malta, estableix en el seu Art. 3.2.e) un lílindar d'un màxim de 3% d'alcohol en volum per a les cerveses «de baix contingut en alcohol», fixant en un 1% el límit màxim per a aquelles considerades «sense alcohol».

En el cas del vi, l'actual Reglament (UE) 1308/2013 de Parlament Europeu i de Consell, de 17 de desembre de 2013, pel qual es crea l'organització comuna de mercats dels productes agraris, no ha establert categories vitivinícoles de baixa graduació (el grau mínim per a un vi a Espanya és de el 9% vol.). Per la seva banda el Reglament (UE) 251/2014 de el Parlament Europeu i de Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre la definició, descripció, presentació, etiquetatge i protecció de les indicacions geogràfiques dels productes vitivinícoles aromatitzats, tampoc ha establert categories de baixa graduació (per exemple, el grau mínim total d'un vi aromatitzat és de 17,5%).

Finalment, en el cas de les begudes espirituoses, el Reglament (CE) 110/2008 de el Parlament Europeu i de Consell, de 15 de gener de 2008, relatiu a la definició, designació, presentació, etiquetatge i protecció de la indicació geogràfica de begudes espirituoses ha fixat un lílindar mínim de grau alcohòlic de 15% vol. i no ha creat categories de baixa graduació.

A nivell d'informació alimentària, el Reglament (UE) 1169/2011 de Parlament Europeu i de Consell, de 25 d'octubre de 2011, sobre la informació alimentària facilitada a consumidor, ha establert una diferenciació de tracte per grau, regulant l'obligatorietat d'indicar l'alcohol en l'etiquetatge de tots aquells productes amb més d'un 1,2% vol., sent optatiu per a aquells amb una graduació inferior.

Finalment, a nivell fiscal, la Directiva 92/83 / CEE de Consell, de 19 d'octubre de 1992, relativa a l'harmonització de les estructures dels impostos especials sobre l'alcohol i les begudes alcohòliques ha considerat a les cerveses amb baix contingut alcohòlic per sota de 2,8% vol. ; a el vi de baixa graduació, aquell inferior a 8,5% vol., a l'igual que altres begudes fermentades; i als productes intermedis de baix contingut alcohòlic, aquells inferiors a 15% vol.

No existeix per tant cap categoria, ni regulació que estableixi i justifiqui una segmentació de begudes alcohòliques entre les que tenen un contingut alcohòlic superior o inferior a 8 graus.

Discriminació de productes

L'Art. 4 de l'Estatut de Catalunya, i els Arts. 14 i 149.1.1 de la Constitució Espanyola consagren un principi d'igualtat en l'exercici dels drets que garanteix un mateix tracte davant de situacions jurídicament idèntiques. Les diferències de tracte necessiten justificació, indicant els motius sempre de forma expressa. Segons el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (STSJ CAT 8050/2017), citant el Tribunal Constitucional (TC 80/2009), normativament només és possible dur a terme diferències de tracte retributives quan puguin apreciar-se diferències rellevants. En conseqüència, i també segons la doctrina constitucional, tota acció legal viola el principi

d'igualtat davant la llei quan es produeixi una desigualtat desproveïda d'una justificació objectiva i raonable tenint en compte la finalitat i efectes de la mesura considerada.

En el cas de la discriminació de productes fixada en 8 graus que pretén establir la proposició de Llei de l'esport i l'activitat física de Catalunya, no es justifica l'establiment d'aquest líndar, ni es consideren els efectes positius o negatius de la diferenciació. Per què és raonable prohibir un vi de 9 graus i no un altre producte de 8? Quin impacte avantatjós ofereix aquesta diferenciació de begudes? És proporcional el tracte dispensat a un i altre producte?

Així mateix, el Tribunal Constitucional ha determinat que per a la consideració d'una discriminació s'ha de tenir en compte no només el tractament donat, sinó totes aquelles altres condicions o circumstàncies que tinguin una relació de connexió directa i inequívoca amb el fet. En aquest cas, no només es produeix de facto una exclusió de tots els productes vitivinícoles (recordem que el grau mínim és de 9% vol. A Espanya), sinó que es produeix un tracte subjectiu favorable per a altres productes que concorren competitivament a un mateix mercat, com és el cas de les cerveses.

En conseqüència, queda clar que el projecte de llei ofereix un tracte discriminatori respecte del vi i altres begudes alcohòliques, que beneficia un sector determinat, el de la cervesa, que ha de ser corregit.

4. Del patrocini i el mecenatge privat (Art. 104)

Pel que fa a la prohibició del patrocini esportiu a les begudes alcohòliques, considerem que hi ha una falta de motivació suficient en el projecte de llei, de tal manera que, al no poder referir els avantatges que ofereixen per a l'àmbit de l'esport l'absència de patrocinadors privats de begudes alcohòliques, ni establir mecanismes per evitar el mecenatge per part de marques alcohòliques "sense", s'acaba de facto produint una desproporcionalitat en la mesura, tal com veurem a continuació.

El principi de proporcionalitat, establert en l'Art. 30.2 de l'Estatut de Catalunya, en l'Art. 106 de la Constitució, en l'Art. 29 de la LRJSP i en l'Art. 178 LGT, suposa que ha d'existir un criteri de congruència entre el fet (el patrocini de begudes alcohòliques en l'esport) i les circumstàncies objectives de la finalitat que es persegueix. En conseqüència, s'han de ponderar les condicions concurrents entre el patrocini i la prohibició. Al nostre parer, i atès que no s'explicita la fi de la mesura en el projecte, només podem suposar que el legislador tracta de dissociar l'esport de l'alcohol (en un sentit ampli).

No obstant això, d'acord amb la quantitat d'empreses de begudes alcohòliques que, emparant-se en els seus productes "sense alcohol" o "0,0%", evoquen, reproduïxen o suggereixen marques de begudes alcohòliques que patrocinen i publiciten en espais esportius, considerem que la norma resultaria ineficaç i, tal com expressàvem anteriorment, discriminatòria per a tots aquells altres productors que no distribueixen amb la seva pròpia marca productes sense alcohol.

En conseqüència, demanem que la norma reconsideri la prohibició del patrocini de begudes alcohòliques en espais esportius o, si no, estengui la mateixa a totes aquelles marques que produeixen o distribueixen begudes alcohòliques, refugiant-se en els seus productes "sense alcohol" o "0,0%".